

GEDEELD VERLEDEN, GEDEELDE TOEKOMST

Verhaal

Deze foto werd in Kenia genomen toen ik acht maanden oud was. Op de foto draag ik gebreide babysokjes van mijn ondertussen overleden tante. Zij deed dit voor elke pasgeborene in de familie. Het is bij ons een grote eer als iemand iets zelf maakt voor een kind. Om de traditie voort te zetten, brei ik nu zelf babysokjes voor mijn kleine nichtje (de eerste kleindochter van mijn overleden tante). De foto roept, omwille van zijn bruine achterkant, de geur op van de rode aarde uit mijn oma's dorp. Op de achterkant staat mijn koosnaam 'Weddie' geschreven.

Belang

De foto heeft een sentimentele waarde omdat het de enige babyfoto is van mezelf en mijn oudste bezit sinds onze aankomst in België twintig jaar geleden. Hij roept talrijke emoties bij me op. Een foto kunnen vastnemen, de verkleuring zien, de kreukels voelen, wat iemand er heeft opgeschreven ... geven er voor mij heel veel waarde aan, meer dan aan een digitale foto.

En jij?

Welke foto is voor jou heel bijzonder?

Welke emoties roept deze foto op?

Wie staat er op de foto?

Deze fotowaaijer hoort bij de brochure 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst', een inspiratiegids rond erfgoed en integratie.

GEDEELD VERLEDEN, GEDEELDE TOEKOMST

Verhaal

De foto van mijn vader was een verjaardagscadeau van het Vlaamse koppel op wiens kinderen ik lette. Dat koppel ben ik ook gevolgd van Marokko naar Vlaanderen. De foto werd gemaakt in mijn geboortestad, Kenitra. Mijn vader was een ontzettend lieve man. Bijzonder is dat hij als spoorarbeider heeft meegewerkt aan de aanleg van de eerste spoorlijn in Marokko. Dankzij mijn vader heb ik mijn naam Jemaa ('vrijdag') gekregen. Ik ben geboren op een vrijdag om 12 uur, voor moslims een belangrijk moment. Touil is onze familienaam en betekent 'groot'. Langs vaderskant waren de familieleden immers van grote gestalte. Maar die eigenschap heb ik niet van mijn vader geërfd.

Belang

De foto van mijn vader heeft een ereplaats in mijn interieur. Ik koester bijzonder warme herinneringen aan mijn ouders. Ik was het oudste kind en moest mijn moeder ook veel helpen en heb dus veel van haar geleerd. Over al die bijzondere herinneringen praat ik ook geregeld met mijn kinderen en kleindochter.

En jij?

Wat betekent jouw naam?

Welke familiefoto's bewaar je?

Wie staat op de foto's?

Welke verhalen vertel jij verder?

Deze fotowaaijer hoort bij de brochure 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst', een inspiratiegids rond erfgoed en integratie.

GEDEELD VERLEDEN, GEDEELDE TOEKOMST

Moustapha en Latifa, Antwerpen

Huwelijksjuwelen van mijn moeder

Verhaal

Mijn dochter Latifa toont de huwelijksjuwelen van mijn moeder. Tot 1963, toen mijn vader naar België migreerde, speelde hun sociale leven zich af in de regio van Nador, in het noorden van Marokko. In die periode was het nog de gewoonte dat een meisje waardevolle juwelen cadeau kreeg van haar toekomstige man. Wie het zich kon permitteren, schonk zilveren zelfgemaakte juwelen. Nu dragen enkele, meestal oudere, vrouwen dit nog. De jongere generatie, zoals die van Latifa, krijgt liever goud als huwelijksgeschenk.

Belang

Die juwelen hebben voor mij een bijzondere betekenis omdat ze me herinneren aan mijn achtergrond. De fierheid over mijn Marokkaanse wortels probeer ik ook aan mijn kinderen door te geven zodat zij weten waar ze vandaan komen. In het bijzonder zouden de verhalen van de eerste generatie migranten goed verzameld en bewaard moeten worden.

En jij?

Welk object uit migratie koester je?

Welk verhaal vertelt dit object?

Aan wie vertel jij dit verhaal?

Hoe bewaar jij het object en verhaal?

Deze fotowaaijer hoort bij de brochure 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst', een inspiratiegids rond erfgoed en integratie.

GEDEELD VERLEDEN, GEDEELDE TOEKOMST

Verhaal

Samen met enkele vrouwen komen we geregeld samen bij de vereniging Rocsa in Gent om textieltechnieken uit te wisselen. We maken ook samen nieuwe creaties.

De oyatechniek is vooral door de Turkse vrouwen goed gekend. Zij haken met heel fijne haakpennen verschillende ontwerpen, meestal bloemen. Die bloemenboorden zomen allerlei textielwerk af zoals tafellakens maar ook hoofddoeken. Een versierde hoofddoek wordt meestal binnenshuis gedragen. De oya's vormen een bewijs van het talent van de meisjes voor ze trouwen. Daarom wordt na het huwelijk soms ook een hoofddoek met oya's getoond. Vooral in Turkije is de techniek nog gekend, eerder in de dorpen. In Vlaanderen beheersen nog maar enkele vrouwen dit bijzondere textielambacht.

Belang

In een atelier zoals dat van Rocsa hebben vrouwen de kans om kennis uit te wisselen. Ze vinden het bijzonder leerrijk om oude ambachten te bewaren en er nieuwe artistieke uitdagingen mee aan te gaan.

En jij?

Welke techniek of welk ambacht beheers jij?

Van wie heb je de techniek geleerd?

Aan wie leer jij het ambacht verder?

Deze fotowaaijer hoort bij de brochure 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst', een inspiratiegids rond erfgoed en integratie.

GEDEELD VERLEDEN, GEDEELDE TOEKOMST

Michel, Aalst

Een heiligenbeeldje van mijn grootmoeder

Verhaal

Mijn grootouders langs vaderskant kwamen in 1958 van Madrid naar de mijn van Zwartberg en vestigden zich later definitief in Aalst. Toen mijn oma enkele jaren geleden wegens dementie naar het bejaardentehuis verhuisde, wou ik graag een paar tastbare dingen van haar bijhouden. Een ervan was haar Sint-Antoniusbeeld. Ik heb dat altijd bij haar thuis in een kamertje zien staan met kaarsjes erbij. Het moet belangrijk geweest zijn voor haar. En plots besepte ik toen dat zowel haar vader als haar zoon (mijn vader) de naam Antonio deelden.

Belang

Ik zou mijn grootmoeder nog veel willen vragen over dat beeldje en haar leven in Spanje en België, maar haar toestand laat dat spijtig genoeg niet meer toe. Voor mij is dit beeld onschatbaar, op een rommelmarkt zouden ze er wellicht nog geen euro voor geven. Het beeldje herinnert me niet alleen aan mijn eigen oma, maar ook aan het land waarvan ze afkomstig was.

En jij?

Welk familieobject bewaar jij?

Van wie was het?

Welk verhaal schuilt erachter?

Welk familieobject zou jij doorgeven?

Deze fotowaaijer hoort bij de brochure 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst', een inspiratiegids rond erfgoed en integratie.

GEDEELD VERLEDEN, GEDEELDE TOEKOMST

Carlos, Gent

Schilderij 'De Volkstelling te Bethlehem' van Pieter Bruegel de Oude

Verhaal

De schilderijen van Bruegel laten me toe de Vlaamse ziel te ontdekken. Door zijn werken is het mogelijk om tradities van toen en nu bespreekbaar te maken, en de landschappen en kledingstukken te zien. In de lessen maatschappelijke oriëntatie die ik in Vlaams-Brabant geef, open ik de deur naar de Vlaamse schilderkunst. In de les behandel ik onder meer 'De Kruisdraging' (1564) en 'De Volkstelling te Bethlehem' (1566). De cursisten gaan dan op zoek naar informatie over de periode waarin het toenmalige Vlaanderen bezet was door de Spanjaarden. We behandelen ook 'De Nederlandse spreekwoorden' (1559) waarbij de waarden en normen van een samenleving aan bod komen, en vergelijken de spreekwoorden met de versies in de moedertalen van de cursisten.

Belang

Een kunstwerk bespreken biedt de mogelijkheid om een cultuur beter te leren kennen. Na de lessen is de kunstliefhebber in de studenten ontwaakt.

En jij?

Wat is jouw favoriete kunstwerk?

Welke culturele elementen herken je erin?

Welke emoties roept dit op?

Deze fotowaaijer hoort bij de brochure 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst', een inspiratiegids rond erfgoed en integratie.

GEDEELD VERLEDEN, GEDEELDE TOEKOMST

Maria-Elena, Heverlee

Schilderij over Colombia

Verhaal

Op het schilderij zie je een samenvatting van verschillende elementen van mijn cultuur. Dit gaat niet alleen over Colombia, maar ook over mijn regio, de Caribische kust. Op het schilderij zie je de zee en de bergen en het 'tambor'-instrument dat in veel Colombiaanse ritmes wordt gebruikt. De hoed is het culturele symbool van mijn land. Ik heb er hier al drie gehad maar ik heb ze allemaal uitgeleend en helaas nooit teruggekregen. Je ziet ook de kokosnoot die we overal aan de kust van Colombia vinden, de machete als werkinstrument van de boeren en als object bij het dansen van de 'cumbia'. Het masker van 'El Torito' is typisch voor het carnaval van Barranquilla.

Belang

Dit schilderij heeft een belangrijke plaats in mijn woonkamer. De voorwerpen die erop staan, maken zowel een stukje deel uit van Colombia als van mezelf. Het is een compilatie van typische objecten die goede herinneringen terugbrengen.

En jij?

- Welk object in je interieur herinnert je aan je land?
- Welk feest herinnert je aan je land? Wordt dit feest ook in Vlaanderen gevierd?
- Welke liedjes uit jouw land ken je nog?
- Met wie deel jij je herinneringen en verhalen?

Deze fotowaaijer hoort bij de brochure 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst', een inspiratiegids rond erfgoed en integratie.

GEDEELD VERLEDEN, GEDEELDE TOEKOMST

Sylvain en Sünbül, Gent

Sylvain toont een melkbus en collega Sünbül van SamA vzw een brief uit 1968

Verhaal

Sylvain moest als kleine jongen einde jaren 1940 en begin jaren 1950 vrijwel dagelijks bij de boer verse melk halen, recht van de koe met het schuim er nog op. De blikken bus is een tastbare herinnering aan zijn jeugdtijd, een herinnering ook aan de materiële armoede van een overigens zorgeloze jeugd in een warm gezin. In de brief van Sünbül schreef haar moeders nicht over het overlijden van haar twee broers. De nicht smeekte de ouders van Sünbül om een van hun kinderen in Turkije te laten zorgen voor haar moeder zodat zij kon studeren. In dezelfde brief schreef de nicht ook een gedicht over verdriet en verlies.

Belang

De blikken melkbus is een symbool van eenvoud, dat ons doet nadenken over het leven van vandaag. De brief vertelt een verhaal over het verdriet en drama binnen een gezin, en over de maatschappelijke situatie van een gezin in een kleine gemeente van toen. Sünbül raadt iedereen aan om de verhalen achter objecten te zoeken, of ze nu oud en versleten zijn, of emotioneel en confronterend.

En jij?

Wat hou jij bij als herinnering aan je jeugd?

Welke waarde geef jij aan deze objecten en foto's?

Welk verhaal over het leven van weleer schuilt hierin?

Deze fotowaaijer hoort bij de brochure 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst', een inspiratiegids rond erfgoed en integratie.

GEDEELD VERLEDEN, GEDEELDE TOEKOMST

Nadia, Antwerpen

Een postkaart die vader in 1977 uit Merksem naar moeder in Marokko stuurde

Verhaal

In de jaren 1970 kwam mijn vader vanuit Marrakech, via een omweg in Frankrijk, als arbeider terecht in de Antwerpse auto-industrie. Mijn ouders huwden in 1977 maar mijn moeder bleef nog in Marokko. Na het huwelijk stuurde mijn vader haar een postkaart. Hij hoopte dat ze snel naar België zou komen.

Belang

De postkaart vertelt iets over de migratie van twee mensen die verliefd zijn en elkaar missen. Voor mij is het een persoonlijk stuk geschiedenis dat meer zegt dan de berichtgeving over migratie in de media. Het is ook mijn verhaal. 35 jaar na dit kaartje is het aan mij, hun oudste dochter, om dit stukje geschiedenis levend te houden en verzamel ikzelf migratieverhalen voor het Red Star Line Museum. Ik ben zelf mama. Toen ik geboren werd, heeft de dochter van mijn Vlaamse meter een fotoboek over me gemaakt dat ik nog steeds koester. Nu maak ik er zelf een voor mijn dochtertje.

En jij?

Op welke manier documenteer jij je leven?

Wat zou jij willen bewaren?

Welk object of welke foto van je ouders hou je bij?

Welk verhaal is hieraan verbonden?

Hoe hou jij contact met familie in je land?

Deze fotowaaijer hoort bij de brochure 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst', een inspiratiegids rond erfgoed en integratie.

GEDEELD VERLEDEN, GEDEELDE TOEKOMST

Verhaal

Honorine Lodewijckx – mijn grootmoeder – hield van koken en muziek. Voor elk van haar twee passies had ze een dik schrift. Met haar vulpen schreef ze die vol recepten en plakte er allerlei recepten en weetjes in die ze uitknipte uit weekbladen. Ze was gek op het uitproberen van nieuwe dingen. Ik herinner me nog haar keuken die vol stond met verschillende attributen die ik bij mijn moeder niet zag. Ik mocht altijd meehelpen. De keuken was ook het hart van haar huis. Als er bezoek kwam, bleef iedereen in de keuken hangen omdat het er zo gezellig was. In mijn werk met migrantengroepen weet ik me ook geïnspireerd door hun keukens.

Belang

Koken, eten en muziek maken zijn de meest laagdrempelige manieren om contacten te leggen met andere mensen. Daarom is de link naar migrantenerfgoed snel gelegd. Deze toegankelijke methode bevordert een eerste ontmoeting. Het is als een taal die geen woorden behoeft.

En jij?

Welk recept herinnert je aan jouw (groot)ouders?

Met en voor wie maak je het klaar?

Bij welke gelegenheid maak je het klaar?

Deze fotowaaijer hoort bij de brochure 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst', een inspiratiegids rond erfgoed en integratie.

GEDEELD VERLEDEN, GEDEELDE TOEKOMST

Verhaal

Tjongklak is een oud spel dat in vele varianten wereldwijd gespeeld wordt. Het bestaat uit een spelbord met kuilen en wordt gespeeld door twee personen. In Indonesië wordt het met kleine schelpjes gespeeld. Mijn wortels leiden vanuit België naar Indonesië, het land onder de regenboog waar mijn beide ouders vandaan komen. Ik herinner me nog levendig de eerste contacten met mijn neven en nichten. Naar een gemeenschappelijke taal zoekend, kwamen we snel terecht bij spel. Het ijs was gebroken en zo hebben wij tijdens ons verblijf al spelend een sterke band gesmeed. Terug in België heb ik dit spel geïntroduceerd bij mijn vriendjes hier.

Belang

Als tweedegeneratiemigrante vind ik het belangrijk om erfgoed te bewaren. Voor mij zijn dat tastbare zaken zoals een spel, de postzegelverzameling van mijn opa, een medaillon van mijn oma, vergeelde foto's. Maar ook minder grijpbare zaken zoals de verhalen van mijn ouders en grootouders, geuren en kleuren die mij direct terugkatapulteren naar Indonesië.

En jij?

Welke objecten bewaar je?

Op welke momenten bekijk je ze?

Welke waarden hebben deze objecten en herinneringen?

Deze fotowaaijer hoort bij de brochure 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst', een inspiratiegids rond erfgoed en integratie.

GEDEELD VERLEDEN, GEDEELDE TOEKOMST

Verhaal

Marie-Hélène, leerkracht maatschappelijke oriëntatie, bezocht met een groep internationale cursisten van achttien verschillende nationaliteiten Museum M in Leuven. De grote oude eik in de museumtuin, omwikkeld met een kleurrijke sjaal, trok de aandacht. Een voor een liepen ze naar de boom en omhelsden de dikke stam. Samen deelden ze hun herinneringen, associaties en emoties rond de boom. Khan, een dichter uit de groep, was ontroerd door het gevoel van verbondenheid dat er toen ontstond. Hij heeft er zijn gedicht 'Schud de boom' voorgedragen en sprak: "Nu heb ik een soort emotionele verbondenheid met deze boom. Hij zal me voor altijd bijblijven." In zijn dichtbundel verwijst hij naar "nieuw erfgoed" van "nieuwe Leuvenaars".

Belang

Het delen van een bijzondere ervaring scheidt een band tussen mensen, kan mensen verbinden en samenbrengen. Nadien zijn de cursisten nog vaak teruggegaan naar hun bijzondere plek in Leuven en naar 'hun boom'. Net zoals de boom kunnen ook andere plekken gekozen worden waar mensen van verschillende culturen hun levenservaringen kunnen uitwisselen.

En jij?

Welke plek in de stad of gemeente is voor jou bijzonder?
Welk verhaal of welke emoties maakt deze plek bij jou los?
Met wie deel je die plek?

Deze fotowaaijer hoort bij de brochure 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst', een inspiratiegids rond erfgoed en integratie.

GEDEELD VERLEDEN, GEDEELDE TOEKOMST

Verhaal

Deze kilim, een tapijt, werd rond 1955 door mijn moeder zelf gemaakt in haar dorp Emirdag op het Turkse platteland. Alle onderdelen heeft ze zelf uitgevoerd: het schaap scheren, de wol spinnen, verven en weven. In die tijd was het handweven van de tapijten volgens de traditie in het dorpsleven voorbehouden aan de vrouwen en jonge meisjes. Toen mijn moeder in 2006 overleed, heb ik de kilim gekregen als een aandenken aan haar.

Belang

De kilim is voor mij een herinnering aan vervlogen tijden, aan een tijd toen onze ouders opgroeiden in Turkije en het dorp nog niet getekend was door emigratie naar België. Aan een tijd toen het ambacht van tapijten weven nog springlevend was. Dat doet men nu niet meer in Vlaanderen. De kilim is ook een dierbare herinnering aan mijn moeder.

En jij?

Welk object herinnert jou aan je familie?

Welke techniek of ambacht beheers jij of een van je familieleden?

Welk object in je interieur associeer je met je land?

Deze fotowaaijer hoort bij de brochure 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst', een inspiratiegids rond erfgoed en integratie.

GEDEELD VERLEDEN, GEDEELDE TOEKOMST

Toni, Beringen

Een koffer die ik als tiener uit Italië meenam naar België

Verhaal

In de koffer waarmee ik als tiener naar België reisde, zaten al mijn bezittingen. Op vijftienjarige leeftijd kwam ik in 1952 vanuit het zuiden van Italië voor een jaar naar België, mijn ouders achterna. Ik keerde een jaar later terug naar ons geboortedorp om er les te volgen en bleef bij mijn grootmoeder wonen. Samen met mijn broer wachtten we op mijn ouders, die van plan waren om terug te keren naar Italië. Uiteindelijk vervoegde de familie zich opnieuw in de jaren 1960 om in België te blijven.

Het is dankzij mijn broer dat we de koffer nog hebben als getuigenis aan die periode. Hij heeft de koffer gered bij het opruimen op zolder. Die koffer herinnert ons nu aan onze jonge jaren in Italië en de reis die we naar een nieuw land maakten.

Belang

Sommige objecten lijken geen waarde te hebben. Toch hangen er voor veel mensen emotionele herinneringen aan vast. Bij 'Barak 15' in Beringen wil ik als vrijwilliger andere mensen ook aansporen om hun verleden niet weg te gooien maar te delen met anderen.

En jij?

Welk object of herinnering hou jij bij als herinnering aan je reis?

Welke emoties maakt dit los?

Wat herinnert je aan je kindertijd?

Deze fotowaaijer hoort bij de brochure 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst', een inspiratiegids rond erfgoed en integratie.

GEDEELD VERLEDEN, GEDEELDE TOEKOMST

Verhaal

De tulband bestaat uit een lange strook witte stof van wel twee tot drie meter lang. Ik draag de doek hier in België niet buitenshuis. Het weer laat het niet toe, maar ik wil ook niet de verrassing van mensen uitlokken.

De herinnering aan de tulband brengt me terug naar mijn dorp in Soedan. Ik denk aan de ochtendtaferelen: de dorpsbewoners verzamelen zich rond het vuur en bediscussiëren de gebeurtenissen van de vorige dag tijdens een kopje thee. Daarna maakt men zich klaar om het vee te hoeden, de markt te bezoeken, op de kleine boerderijen te werken, te koken, water te halen, hout te verzamelen.

Belang

Het is zwaar ver van huis te zijn. Op moeilijke momenten voelt het alsof de herinnering aan je moederland je hart breekt. Met de witte tulband, veilig in mijn kleine koffer, komen zoveel herinneringen mee. Ze maken je soms verdrietig, maar laten je niet vergeten waar je vandaan komt.

En jij?

Welk object herinnert jou aan je land?

Welke herinneringen en emoties roept dit op?

Welk object of welke herinnering zou je willen bewaren?

Deze fotowaaijer hoort bij de brochure 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst', een inspiratiegids rond erfgoed en integratie.